

ירושלים, ב' באדר תשע"ז
28 בפברואר 2017

לכבוד
ח"כ יעל כהן פראן
רח' קפלן 1
קרית בן גוריון
ירושלים 9195016

בדוא"ל: yaelparan@knesset.gov.il

שלום רב,

הנדון: אספקת אמוניה על ידי חיפה כימיקלים

סימוכין: מכתבך מיום 15.2.2017

הריני לאשר בתודה קבלת מכתבך שבסימוכין ולהשיבך כדלקמן:

1. במכתבך שבסימוכין, ביקשת את התערבותי בהחלטת חברת חיפה כימיקלים בע"מ להפסיק את אספקת האמוניה למפעלים אחרים, וזאת למשך התקופה שנקבעה במסגרת החלטת בית המשפט לעניינים מקומיים לריקון המכל שברשותה.
2. סעיף 29 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 (להלן: "החוק") אוסר על בעל מונופולין לסרב סירוב בלתי סביר לספק או לרכוש את הנכס או השירות שבמונופולין. ככלל, איסור זה נועד למנוע מבעל מונופולין לנקוט בפעולות שיש בהן כדי לפגוע בתחרות מולו או לחזק את מעמדו המונופוליסטי בשוק כלשהו. בתי המשפט ורשות הגבלים עסקיים פירשו את המונח "סירוב בלתי סביר" כסירוב שמטרתו פגיעה בתחרות או דחיקה של מתחרים. מקרה מובהק של סירוב בלתי סביר מתרחש כאשר בעל מונופולין במוצר המשמש כתשומה חיונית לייצור מוצר אחר שלגביו בעל המונופולין מתחרה מול יצרנים אחרים מסרב לספק את התשומה החיונית למי שמתחרה בו בשוק האחר.
3. החוק אף אוסר על בעל מונופולין להפלות בין לקוחות דומים באופן אשר עשוי להעניק ללקוחות מסוימים יתרון בלתי הוגן כלפי המתחרים בהם (סעיף 29א(ב)(3)). גם כאן, עיקר מטרת האיסור הוא מניעת פגיעה בתחרות בשוק שבו פועלים אותם לקוחות.
4. למיטב ידיעת הרשות, ההחלטה של חיפה כימיקלים שלא לספק אמוניה למפעלים אחרים התקבלה בתגובה למחסור שצפוי היה להיווצר באמוניה, לכל הפחות בטווח הקצר, בשל החלטת בית המשפט בעניין ריקון מיכל האמוניה. מחסור זה צפוי להקשות על כלל המפעלים העושים כיום שימוש באמוניה, ובכללם חיפה כימיקלים, שעל פי המידע שבידי הרשות מבדיקות קודמות שנערכו בתחום, צורכת בעצמה למעלה ממחצית האמוניה הנצרכת במשק הישראלי.
5. לצד זאת ועל פי המידע שבידינו, רובם של המפעלים העושים שימוש באמוניה אינם מייצרים מוצרים המתחרים במוצריה של חיפה כימיקלים. מהמידע שבפנינו אף לא עולה חשש לאפליה בין מפעלים כאמור באופן אשר עלול להעניק למפעלים מסוימים יתרון בלתי הוגן כלפי המתחרים בהם.

6. בנסיבות אלה, גם אם חיפה כימיקלים היא בגדר בעלת מונופולין באספקת אמוניה (ומבלי להידרש לשאלה זאת לגופה), על פני הדברים איננו סבורים כי מדובר בהפרה של חוק ההגבלים העסקיים.
7. לצד כל האמור, מבירורים שנערכו על ידינו בעקבות פנייתך, עולה כי בית המשפט המחוזי בחיפה הורה על עיכוב ביצוע החלטת בית המשפט לעניינים מקומיים בעניין ריקון מיכל האמוניה עד לקיום דיון בעניין ביום 26.2.2017. לפי המידע שבידינו, לא ניתנה החלטה במסגרת הדיון והתיק ממתין למתן פסק דין.
8. כמו כן, ביום 22.2.2017 המשרד להגנת הסביבה הודיע, כי על אף שהוחלט שלא לחדש את היתר הרעלים שניתן למיכל האמוניה, תינתן אורכה בת שלושה חודשים עד לפקיעת ההיתר. זאת, על מנת לאפשר לתעשייה למצוא מענה חלופי לאספקת האמוניה מבלי שפעילותה תיפגע ובתנאי שחיפה כימיקלים תמשיך לספק את כלל צרכי המשק לאורך תקופת הארכת ההיתר.
9. נוכח כל האמור לעיל, הוחלט כי אין מקום לנקיטה בצעדים מצד רשות ההגבלים העסקיים בעניין זה בעת הנוכחית.

אנו נשמח לעמוד לרשותך לכל שאלה או הבהרה, ככל שאלה תידרשנה.

בברכה ובכבוד רב,

 מיכל הלפרין
 הממונה על הגבלים עסקיים